

Thestrup: De to lovforslag om udlæg og udpantning, vi her står over for, er resultatet af et meget langt udvalgsarbejde. Udvalget til forenkling m. v. af de gældende regler om udlæg og udpantning blev nedsat den 19. januar 1952 og afleverede sin betænkning i december 1971, altså næsten 20 år efter. Det er naturligt, at kun et enkelt af de oprindelige medlemmer var tilbage, da det afgav betænkning. Betænkningen er da også et meget stort og et meget grundigt arbejde, men den holder sig inden for de meget snævert afstukne rammer, hvorved den kun kommer til at omfatte en del af tvangsfuldbyrdsessystemet, og den holder sig også inden for de strengt traditionelle opfattelser på dette område.

Lovforslagene om udlæg og udpantning, som vi her behandler, følger ret nøje betænkningen. De er forbedringer, endda betydelige forbedringer, i forhold til de nugældende regler, og der er ikke så få rationaliseringer i dem. Eksekutionsgrundlaget udvides med visse forlig, visse pantebreve og med gældsbreve, vekslers og checks. Fordringshavernes pligt til at møde under forretningen, når det kun drejer sig om pengekrav, ophæves. Udlægsforretninger, der på forhånd må anses for nyttige, kan nægtes, og der skal kun undtagelsesvis foretages vurdering af de udlagte genstande.

Den vigtigste ændring er nok ændringen i reglerne om transbeneficiet. I betænkningen fremhæves ved siden af hensynet til at forenkle og modernisere hensynet til at gøre reglerne mere humane. Det er også efter min opfattelse et meget vigtigt hensyn. Tvangsfuldbyrdsreglerne trænger til at blive gjort mere humane. Det sker efter forslaget først og fremmest ved udvidelse af transbeneficiet, men endvidere ved indskrænkninger i adgangen til at lade skyldneren fremstille ved politiet, ved at kræve, at debitor skal underrettes forud for forretningen, ved at udlagt løsøre ikke må fratages en debitor, så længe han overholder en afdragsordning — noget, som dog vist også ville være temmelig usædvanligt i dag — og ved hemyndi-

gelse til justitsministeren til at fastsætte regler, således at forretninger kan afholdes uden for almindelig kontortid.

Mod betænkningen, som lovforslagene følger, fremkom der imidlertid, lige efter at den var afgivet, en række kritiske artikler i juridiske fagskrifter. Af den fremkomne kritik vil jeg fremhæve to betragtninger, som forekommer mig at være væsentlige. For det første at det er u hensigtsmæssigt og inhumant at lade tvangsfuldbyrdsessen rette sig mod skyldnerens indbo o. lign., kort sagt mod det, der danner hans hjem, i stedet for at lade den rette sig mod hans løn. For det andet at der ikke er nogen rimelig grund til at lade offentlige krav gå forud for private. De erfaringer, jeg har opsamlet i den tid, jeg har virket som foged — det er snart mange år siden, men jeg har i alt fald igennem mange år haft indseende med fogedforretningerne — går i samme retning som kritikken. Som forholdene er nu, er fogedforretninger til meget lidt gavn for kreditor, ofte giver de ham kun udgifter, og de er for debitor kostbare og særdeles ubehagelige. Det er altså en lidet hensigtsmæssig måde at søge fyldestgørelse på. Hvis man derimod gav adgang til at foretage lønindeholdelse i fremtiden for private krav — i dag kan det jo kun ske for skat og for underholds krav — ville det både være muligt at skaffe kreditor fyldestgørelse i flere tilfælde og på en langt billigere måde end nu, og tillige — og det forekommer mig at være et meget væsentligt hensyn — ville det skabe et virkeligt transbeneficium, således at de sædvanlige indboeffekter og varige forbrugsgoder, der ikke har luksuskarakter, blev undtaget og dermed hjemmet beskyttet. Det er klart, at der til enhver tid må reserveres debitor så meget af lønnen, at han på rimelig vis kan eksistere og opfylde sine forsørgerpligter.

Hvad ligestilling af offentlige og private krav angår, vil jeg henvise til, at vi har afskaffet konkursprivilegiet for skatter og afgifter, og så er det vel også mindre rimeligt at beholde en så stor fordel i tvangsfuldbyrdsessen for det offentlige, som tilfældet er